

PDFlib PLOP: PDF Linearization, Optimization, Privacy

**Page inserted by evaluation version
www.pdflib.com – sales@pdflib.com**

ades peagi hoo sisse

barna (keskel) juhtimisel. Taamal ärgitab suure seljakotiga Paul Hagu mehi

PILLIMÄNGIJAD: Helbi kirmasel.

HOBUSEGA: saabumine 2006. a. Uusvada kirmasele. 4 x foto Merlin Lõiv

Kirmased Setomaal:

6.05 Jüripäeva kirmas Värskas
22.05 Migula kirmas Helbi külas
12.07 Piitrepäeva kirmas Uusvadas
1.08 Päätnitsapäeva kirmas Saatses
20.08 kirmas Lepa külas
28.08 maarjapäeva kirmas Petseris
Portaali setomaa.ee andmeil

LEPÄ KIRMAS: kihnu, ersa ja seto noored koos.

kirmast sama aasta augusti keskel.

Lõkova külast 5 km kaugusele jääv Penjovo küla oli väike: 10 majapidamist ja pikk külatänav. Kirmasele hakati kogunema kella kahe paiku päeval. Kirmas ei olnud suur, kuid inimesi sõitis kohale nii setu kui ka vene 15-st ümbruskonna külast. Kohaletulek kestis kuni kella viieni. Tuldi jalgsi, sõideti vankriga, noored ka jalgrataste ning mootorrattastega. Petserist sõitis

kohale autokiosk, kust müüdi veini, õlut ja kompvekke.

Kirmas algas siis, kui tänavale ilmusid esimesed noorterühmad. Pidulik riietus tolastel noortel kolhoosnikel oli kalifeepüksid, särk ja kuub ning jalas kanti vene saapaid. Harvad ei olnud ka rätsepäulikonad. Neidudel olid siid- või bembergriidest kleidid ning emalt saadud mustad heegeldatud rätid. Kirmas oli omapärane pidulike riiete ülevaatus ja demonstree-

rimine ning noorte inimeste kohtumispaik. Tantsiti lõõtspillimuusika saatel ja lauldi tsastuškaid. Pidotseti kuni pimedani. Mõnikord tuli kirmasekülla ka kino, siis korraldati suure rehe all filmi näitamine, mille järel pidu lõppes.

Tänapäeva kirmas

Muutunud oludes ja keskkonnas muutusid ka kirmas: 1960. teisest poolest kuni 1990. aastate alguseni peeti neid vähe. Rahvas, peamiselt

noored, suundus linna, tekkisid rahvamajad ning uuema aja peod tõrjusid kirmasid välja. Pillimeeste mängu asemel eelistati kuulata muusikat magnetofonilindilt.

Kirmasetraditsioon hakkas taastuma 1990. aastatel ja sealtpeale on neid üritatud pidada vanade kommete järgi. Eestis on praegu tuntumad ning rahvarohkemad Lepä, Saatses ja Värskas kirmas; kirmaseid peetakse veel Helbi, Tobrova ja Uusvada külas.

Lisandunud on 21. septembril peetav Väike-Maarjapäeva kirmas Laossinas, kus seda teadaolevalt pole varem tehtud. Petseri rajoonis toimuvad kirmas Kuksinas ja Mõlas. Paaril viimasel aastal on Petseris peetud 28. augustil Maarjapäeva kirmast.

Vanal ajal olid kirmasid ennekõike külapeod, kuhu koguneti olenemata vanusest. See on ka tänapäeval nii, et kohal on inimesi imikust kuni eakamate inimesteni, sageli tullakse tervete peredega. Nüüdki tullakse kohale jalgsi, vahel harva ka hobusega, aga kaugemalt sõidetakse enamasti autoga.

Pillidest kuuleme tänapäeva kirmastel peamiselt karmošk, mõnikord veel lõõtspilli ja bajaani. 2007. aasta Värskas kirmasel võis kuulda näiteks ka kitarr. Vanasti olid peamiselt seto pillid seitsmekeelne labaga kannel ja viiul ning alles seejärel tulid lõõtsad.

Tänapäeval on viiul ja kannel oma koha kirmastel kaotanud. Kandlel mängimise traditsiooni üritatakse küll taastada, kuid elavas esituses me seda pilli kirmastel karguse saatteks mängimas veel ei kuule. ■

NULGÕST

Ansambel «Sild» Värskas

Walesi kungastelt on Värskasse tulemas Kõmri-Eesti muusika duo SILD, kes esitleb oma uut heliplaati Tro (kõmri keeles rännak). Heliplaati on salvestatud rahvusvaheliselt tunnustatud Walesi plaadifirma poolt.

Duosse SILD kuuluvad: suurepärase eestlasest lauljatar, viiuli ja hiiu kandle mängija Sille Ilves ja isikupärane Walesi kitarrist Martin Leamon. Koos valmib aegumatu, sügavtundeline muusika; põimides delikaatselt ühte kummalegi hingelähedase maa pärimusmuusika, luues midagi väga ainulaadset ja täiesti uutset.

Duo on esinenud erilistel muusikafestivalidel üle Euroopa ja koostööd teinud mitmete kõrgelt hinnatud muusikutega Walesis, nagu Ceri Rhys Matthews, Cass Meurig, vennad KilBride`id ning lauljatar Julie Murphy. Värskas saab neid näha ja kuulda 24.aprillil kell 15.00 Värskas Muusikakoolis pärimusviili õpituba läbi viimas ja salongiõhtul Hirvemäe Puhkeskuses saalis kell 20.00 (pilet 25.-). (SM)

Mitkovitsa kooli juubel

24. mail tähistab Mitkovitsa kool 95. sünnipäeva. Plaanis on juubelipidustused ja vilistlaste kokkutulek. Osavõtjad on oodatud kell 15 kohaliku aja järgi. «Kindlasti räägivad õpetajad kooli ajaloost ja tuleb õpilaste taidluskontsert. Vilistlased saavad tutvuda kooli muuseumiga,» sõnas Mitkovitsa raamatukogu juhataja Helju Tsopatalo. «Koolis oli ju Eestis kui Vene osakond, nii et palju vilistlasi elab praegu ka Eesti poole peal.»

1973. aastani õppisid kõik kohalikud eesti lapsed Mitkovitsa põhikoolis ja alles hilisemal ajal tuli tervest rajoonist Petserisse kooli minna. Viimase Eesti osakonna õpetajaks Mitkovitsa koolis oli Aino Tammelaan. (SM)

Mikitamäe kooli militaarpäev

Mikitamäe koolipere käis 16. aprillil projekti «Koolist kodumaa kaitsese» raames Kuperjanovi Üksik-Jalaväepataljonis Võrus. Kavas oli tutvumine sõdurielu, sõjaväelase elukutse, relvade ja lahingutehnikaga. Pärast lõunasööki jagunesid õpilased klassiti õppekohtadesse, mille seas oli näiteks enesekaitse, esmaabi ja üleelamistarkused. Projekti eesmärk oli väärtustada tänapäeva heaoluühiskonnas kasvavatele noortele riigikaitse vajalikkust. Päev pakkus uusi teadmisi, praktilisi oskusi ja põnevaid militaar-sportlikku tegevust koos vanemate ja õpetajatega. (SM)

VÄRSKA VALLA ETTEVÕTJAD !

Olete oodatud teisipäeval, 22.aprillil 2008 kell 16.00

Värskas Noortekeskuses toimuvale ETTEVÕTJATE INFOPÄEVALE

Teemad:

Eesti ja Setomaa ettevõtluse trendidest ning suundadest
Värskas valla arengud ja seosed ettevõtlusega
Ülevaade ettevõtjatele võimalikest toetusmeetmetest
Arutelu teemal: Värskas valla ettevõtjate ühenduse loomine

Urmas Peegel, Setomaa Valdade Liidu ettevõtlusnõustaja
Rutt Riitsaar, Värskas Vallavalitsuse arendusnõunik